

Č. 3

Překonal jsem slabost okolo žaludku a prohlédl si mrtvého zblízka. Asi padesátiletý, mírně prošedivělý muž s vysokým čelem a pokročilými kouty. Postava hubená, tělesný typ astenika, ovšem s mírně vybouleným bříškem. Tuk se mu ukládal, ale jen na jediném místě, nikoliv třeba na stehnech, nebo na tvářích. Z kapsy mu čouhal srolovaný výtisk Škodováka a vedle těla leželo rozbité kuličkové pero. Nejzajímavější byla rána sama. Zdálo se, že úder někdo vedl mírně zdola. Měl téměř rozpůlené obě čelisti uprostřed a bradu vtlačenu dovnitř. Vražedný nástroj se vklínil do ústní i nosní dutiny. Čelo proraženo nebylo a čelní kost nepraskla, jak vzápětí potvrdil doktor Hynajs.

- Vražedný nástroj vypadá na něco úzkého, tak dva, tři centimetry, ale bez ostří. Žádná rovná, dlouhá hrana, jako má třeba prkno. Spíš něco zakulaceného. Nějaký disk, dva centimetry silný a méně než dvacet centimetrů v průměru.

- Někde jsem to už viděl, přemítal jsem nahlas a pilně se rozhlížel okolo.

Tělo leželo již téměř v uličce, kterou ohraničoval asi dvacet centimetrů vysoký schod, opět se táhnoucí podél celé severní stěny, právě pod balkónem. Hlava dopadla čtvrt metru před schod. Pak jsem si všiml drobného šrámu, jakoby odštípnutí betonu z čelní strany schodu, kousek vpravo od hlavy. Do schodu něco malého narazilo velkou silou nebo rychlostí z uličky, ale jen v místě dvou, čtyř centimetrů. A náhle jsem to věděl. Náhle se mi vybavilo, kde jsem viděl podobně promáčknutou věc, jako byl obličej mrtvého. Ještě jednou jsem vyběhl na balkón, do míst odkud muž spadl a podíval se nahoru na strop dílny nad balkónem. Byla tam zřetelně čerstvě oprýskaná omítka. Byl jsem doma.

- Pánové, tomu nebudete věřit!

- Pan Wolfe! Chcete říct, že víte, co ho zabilo a jak? vykulil Twodance oči.

- Jistě. Poslouchejte. Krev z rány vytékala tady dole na všechny tyhle předměty, ale nahoře je krev vidět jen na balkóně zvenku, zevnitř na hrazení ani na zemi tam krev není. To znamená, že oběť spadla ihned po zásahu. Nebylo to tak, že by ho někdo nahoře praštil a potom otočil a shodil. To by krev kapala za zděný rantl na podlahu nahoře a tam nic není. Zasáhlo ho to zdola, když se nakláněl a koukal do uličky. Bylo to velmi rychlé, protože se nestačil narovnat, ani uhnout. Vůbec žádný reflex mu nepomohl. Možná se právě nakláněl a šel tomu hlavou naproti. A tohle je vražedná zbraň.

Ukázal jsem na obyčejné, ale notně zakrvácené kuličkové ložisko o průměru zhruba dvanáct centimetrů, které se válelo mezi ostatními předměty rozsypanými z převrácené bedny. Více předmětů neslo stopy krve, která mezi nimi vytvořila kaluž po dopadu těla. Ložisko nebylo na první pohled mezi předměty nikterak výjimečné a nepřitahovalo pozornost vyšetřovatelů o nic více než stejně zakrvácené pastorky, kotouče a hřídele. Technici už k němu stihli přistavit tabulku s číslem 23.

- Tohle? vytřeštil oči Twodancův asistent poručík Janák. – Děláte si legraci?

- Naprosto nedělám. Podívejte se, je zakrvácené ze všech stran, kdežto ostatní součástky jen z jedné strany, jak ležely v louži krve. Ložisko se po nárazu uvolnilo a vypadlo z rány. Budou v něm možná i střípky kostí a kousky tkáně. To na ostatních nebudou.

Janák se divoce rozhlížel okolo sebe, až spatřil na blízko odstaveném ručním vozíku plechovou bednu s podobnými ložisky. Vzal jedno do ruky a pokoušel se s ním udeřit se do dlaně druhé ruky.

- Nesmysl! S tím přece neprorazíte jednou ranou tolik kostí, abyste polámal celý skelet, přes dvě čelisti a dutiny a ještě prorazil spodinu lebeční. To by musel být špičkový boxer. A ani ten by to neudělal, protože tohle je kulaté a nejde to pořádně vzít do dlaně. A k tomu by ten šampion musel stát ve vzduchu.

- Aha! zamyslel se Twodance. – Pan Volf má na mysli něco jako minule s těmi šrouby. Asi nám chcete říct, že to ložisko na oběť, tady zdola, někdo prostě nějak vymrštil, nebo vystřelil.

- Skvěle! ukázal jsem prstem na výherce mého kvízu. – Jenže ho nevystřelil zdola, ale odněkud támhle z uličky. Víte, kapitáne, že Izraelci se teď marně pokoušejí sestrojít pušku, která by střílela za roh? My ve Škodovce tohle umění ovládáme už dávno. Zná ho tu každý učedník. Hrajete kulečnick? Znáte efekt rotující koule? Když se dotkne stěny, vyletí do výšky. Můj asistent vám celý trik ukáže, ale prosím vyklid'te celý tento prostor, aby nedošlo k neštěstí, protože nevím jak, coby učedník, zvládl lekci zaměřování.

Potom jsem poradil Twodancovi, aby si nejprve nechal vyfotografovat odštípnutý beton schodu vedle hlavy oběti a také otlučenou omítku na stropě haly. Podal jsem nové ložisko z bedny Tvrďákovi, který již pochopil a navzdory vážnosti situace se škodolibě šklebil. My Škodováci jsme zase mohli něco ukázat lemplům z kanceláří. To už se okolo nás stahoval z dílny kordón dělníků. Tvrďák si půjčil silnou koženou pracovní rukavici, vyzkoušel, zda se ložisko hladce protáčí a vydal se uličkou do hloubi dílny.

- Hledá kotoučovou motorovou brusku, informoval jsem přihlížející. – Musí tam nějaká být, jestli mám pravdu.

Byla tam. Tvrďák ji našel asi dvacet metrů od severní stěny, přímo na rohu křižovatky uliček. Stojan se dvěma brusnými kotouči, jedním hrubým a jedním jemným. Zapnul přístroj a kotouče se hladce roztočily do vysokých bzučivých tónů. Pak vstrčil tři prsty v rukavici do vnitřního průměru ložiska, znovu si ověřil, jestli je dobře promazané a hladce se protáčí a dotkl se vnějším průměrem hrubého kotouče. Vylétlo pár jisker a maličko se zakouřilo.

- Kotouč brusky má 2 800 otáček za minutu, informoval jsem policisty. - Jak to u ložiska bývá, vnitřní kroužek stojí klidně, kuličky makají a vnější kroužek se točí, teď skoro ve stejných otáčkách, jako kotouč brusky. Přestavte si tu sílu, pánové. Nějakých třicet až čtyřicet otáček za vteřinu. Následuje oblíbená zábava učňovské mládeže.

Tvrďák náhle a bleskurychle položil d'ábelsky roztočené ložisko na podlážku a vytrhl prsty z jeho středu. Ložisko prosvištělo mezi námi tak rychle, že bylo obtížné je zachytit pouhým okem. Na konci uličky narazilo na betonový dvacetimetrový schod, vykříslo jiskru a stále rotující, vylétlo s obrovskou razancí kolmo vzhůru. Nahoře těsně minulo okraj balkónu a narazilo do stropu. Jeho setrvačnost ho ještě chvíli udržela na stropě a opět změnila jeho směr, takže když po stropě popoběhlo, spadlo až nějakých deset metrů nazpět do dílny.

- Do hajzlu! vydechl Janák.

- Na stropě si můžete ověřit, že si přesně tohle někdo párkrát vyzkoušel nanečisto, doporučoval jsem. - Načisto už ložisko do stropu nenarazilo. Zastavilo se v hlavě oběti a vypadlo nazpět dolů, mezi ostatní předměty. Ale i když oběti přerazilo čelisti... Na to se přece hned neumírá, že, pane doktore?

- Správný postřeh, ocenil patolog Hynajs. – Také na to neumřel. Ještě to musím přesně ověřit, ale zdá se, že příčinou smrti bylo stržení vazů. Rána zdola byla tak prudká, že mu nečekané a rychle zvrátila hlavu dozadu. Byl téměř okamžitě mrtvý a rozhodně netrpěl. Také mu rána zřejmě prorazila spodinu lebeční.

- No já to balím a jdu do penze. Tedy pane Volfe, vy jste formát, kývl nevěřičně kapitán Twodance. – Stejně jako s těmi šrouby před rokem. Na tohle bychom asi nikdy nepřišli. Neuvěřitelné!

Musel jsem policajtům vypočítat, že dvanáctimetrové ložisko má obvod přes třicet centimetrů a kdyby činily otáčky jen dvacet za vteřinu, znamená to, že se po zemi pohybuje rychlostí šest metrů za vteřinu. Ale ono je pravděpodobně rychlejší, zpočátku asi tak deset metrů za vteřinu. Od brusky k betonovému schodu se dostalo za dvě vteřiny a

na konci třetí vteřiny již vželo v hlavě oběti. I kdyby ten muž zahlédl, jak se proti němu z uličky cosi mihlo, nestihl by uhnout ani reflexivně. Kdysi jsme takhle, ložiskem, zničili jakési umělecké dílo našeho mistra v učilišti, což byla váza, vlastně zatím jen sádrová koule vyztužená uvnitř dráty. Ložisko vytvořilo velmi podobnou prohlubeň a vrazilo dráty do koule podobně, jako nyní vrazilo čelisti do hlavy oběti. Proto jsem si vzpomněl, kde už jsem takovou ránu viděl a co ji způsobilo.

Požádal jsem kapitána, jestli by nás nezavezl zpátky, hlavně ven z brány. V Bečkově fabrice jsme se nemohli pohybovat tak volně jako za Nováka. Chyběly nám kouzelné legitimace Kanceláře generálního ředitele a museli jsme na každou exkursi žádat zvláštní povolení předem. Když nám Bečkův aparát nemohl legálně vypovědět smlouvu, alespoň nám situaci komplikoval. Nechat se jeho fabrickou soldateskou namyšlenou na nové uniformy, sebrat uvnitř zdí bez povolení, by nám rozhodně neprospělo. Twodance vzal na vědomí, že se do případu nechceme zaplétat více, než je nezbytně nutné a pověřil poručíka Heřmánka, aby nás hodil k muzeu.

- Hele, hele, posmíval se Tvrďák, - vypadnul jsi tam odsud jako cukrář. Takovej úžasnej případ. Copak tě to ani trochu neláká?

- Copak na to máme čas? zavrčel jsem podrážděně. – A myslíš, že chci dát Bečkovi záminku ke zrušení smlouvy? A vůbec. Já jsem teď podnikatel v oblasti turistického ruchu. Už nejsem soukromý očko, ani žádný jiný.

- No tak se nečerti, smál se ten holomek. – Láká tě to, láká. Hrajeme si tu na podnikatele a docela úspěšně. Ale my dva, kamaráde, nikdy podnikatelé nebudeme, protože já jsem a vždycky budu rváč a ty seš a vždycky budeš čmuchal.

Měl pravdu, holomek. Ale kvůli tomu si přece nezbořím zlatý důl.